

Գլ. Է.

«Ո՛հ է պարտ ծածկիլ ճշմարտութեան և ընդ փակմամբ լինիլ լուսոյ: Յետ բազում ժամանակաց երեւեալ նորա երկիւղած արանց ոմանց տեսեամբ՝ զան միախումբ՝ ժողովով 'ի տեղի գրոյն անդ և տեսանեն զոսկերս յոգունս շեղջակուտեալս՝ և առհասարակ տարակուսեցան, սակայն հանին դիզեցին և հսկեցին յաղօթս զգիշերն զայն: Եւ եղև յառաւօտուն շարժումն մեծ՝ մինչև որ անդն կային անկանիլ յերկիր: Եւ եկն հոգմն սաստիկ յանապատէն՝ ցիրեցան արարեալ զանսրբոցն ոսկերս ընդ դաշտոնն ամենայն, և մնաց միայն 'ի տեղոջն առաքելականն այն նշխարք. զորոյ զգլուխն միայն մեծահաւատ ոմն Ստեփաննոս քահանայ յուռեկան գեղջէ յափշտակեալ 'ի միջոյ աճապարեալ յերիւթար իւր 'ի բաց դնաց, և շարժեալ բազմութիւն զկնի նորա, մառախուղ խաւարային ընդ մէջ անցեալ զարհուրեցոյց զնոսա, որք և դարձան 'ի բանակն, և տեսեամբ յայտնեալ սրբոյն եղիշայի տարան հանգուցին գնշխարս նորա, որ եղեալ էր զլուխն յաւանն ուռեկան 'ի ձեռն սրբոյ քահանային Ստեփաննոսի, և ապա անտի փոխեցին 'ի ներս-միհրայ սուրբ ուխտն, որ այժմ կոչի Ջրվշտիկ 'ի փառս Տեառն Աստուծոյ ամենակալի: Իսկ յետ բազում ժամանակաց բարեպաշտն Վաչական Աղուանից արքայ կանգնեաց գսին 'ի զբի նահատակութեան, սենեկապանն արքայի մենակեաց եղեալ 'ի վերայ սեանն՝ կատարի»: Նոյն պատմագիրը, մեր Լուսաւորչի թառն Գրիգորիսի Աղլանից առաջին կաթողիկոսի համար այսպէս գրէ (գլ. թ. երես 11-12):

«Վասն զի երանելին եղիշա զառաքելադործն մշակութիւն 'ի ծագաց երկրի սկսեալ լուսաւորեաց զմասունս ինչ միայն արեւելացս հիւսիսոյ, այլ ո՛չ զամենեսին, և նոյն ինքն զբարերբ ըն կատարեալ զմարտ՝ 'ի վերայ ժողովրդեանն իւր ճգնեցաւ: Այլ յոր ժամանակս այց արար Աստուած ազգի մարդկան և ընդհանուր ծաղկեցոյց զարեւմտեանն կոյս՝ մեծ կայսերն Գոստանգիանոսիւ և լուսաւորեաց զմեծ հայս երանելեալն Տրդատաւ, արծ 'ի հաւատս և զելս Արեգականն, չորք սակաւ ինչ ծանուցեալ